

Motion till riksdagen

1987/88:Jo871

av Ingela Mårtensson m. fl. (fp)
om luftföroreningarna i Göteborg

Göteborgs miljösituation har under hösten 1987 särskilt uppmärksammats. Hisingen, där en viktig och omfattande del av Sveriges tillverkningsindustri ligger, är ett mycket föroreningsutsatt område i Göteborg.

Industriernas och transportledningarnas närhet dels till stadens centrala delar, dels till stora bostadsområden på Hisingen har lett till allt tydligare uttalade krav på förändringar som kan leda till varaktiga miljöförbättringar.

När det gäller utsläpp till luften handlar det som vanligt i dessa sammanhang om att i första hand begränsa de kvantitativt mest förekommande utsläppen av kolväten, koloxid, svaveldioxid och kväveoxid.

1984 uppmättes kväveoxidutsläppen i Göteborg till drygt 11 000 ton, varav bilar stod för ca 35 % och dieselfordon samt industri för ungefär lika mycket.

Svaveldioxidutsläppen samma år var ca 9 500 ton. Där var de huvudsakliga utsläppskällorna uppvärmningssektorn och industrin.

Koloxidutsläppen härrör nästan uteslutande från bilar, och av de samlade kolväteutsläppen – ca 19 000 ton 1984 – kom i stort ena hälften från industrin och andra hälften från bilar, dieselfordon och bensinstationer. Ser man på utsläppsbilden totalt framstår trafiken som huvudsaklig alstrare av de ovannämnda luftföroreningarna med undantag av svaveldioxiden.

Det är därför naturligt att trafikområdet hamnat i fokus när det gäller åtgärdssidan. Beslutet om installation av katalysator på bensindrivna bilar från och med 1988 års modeller är positivt, men det måste kombineras med andra insatser som kan leda fram till en situation kännetecknad av en attraktiv kollektivtrafik som tar resenärer från en minskande biltrafik med allt renare avgasutsläpp.

En avsevärd del av Göteborgstrafikens luftförorenande inverkan står de dagliga arbetsresorna med egen bil för. En stor del av dessa bilpendlare utgörs av förortsbor för vilka förutsättningarna att använda kollektiva transportmedel är särskilt dåliga när arbetsplatsen är belägen en bit ut från Göteborgs centrala delar. Många initiativ har tagits och utredningar pågår. Vi vill som bidrag till detta arbete peka på möjligheten att företagen i större utsträckning stimuleras att ta ett större ansvar för uppläggning och genomförande av de anställdas arbetsresor på kollektiv bas. Företag bör således kunna starta busslinjer mellan arbetsplatsen och områden där anställda valt att bosätta sig. Det bör dessutom utredas om underskott av verksamheten skulle kunna vara avdragsgillt i företagets ekonomiska redovisning. Vi vill

att frågan utreds i anslutning till att samtliga koncessioner för kollektivtrafiken upphör att gälla den 1 juli 1989.

Vad gäller avgasutsläppen från bensin och dieseldrivna bilar regleras detta i dag i bilavgaskungörelsen. I den beskrivs mätkraven för anordning för att begränsa föroreningar i avgaserna. För t. ex. bensindrivna bilar av 1976 års modell och senare finns särskilda krav. För årsmodeller 1971–1975 likaså. För bilar av 1970 eller tidigare årsmodell uttrycks kraven så att motorn vid tomgång högst får avge avgaser vilkas halt av koloxid ej överstiger 4,5 volymprocent.

Under de kommande 15 åren kommer äldre bilar med undermålig avgasrening och dessutom med slitna motorer och förgasare att utgöra ett stort problem när målsättningen om kraftigt minskade kväveutsläpp för landet skall uppnås.

Det är då angeläget att vi finner former för en snabb utskrotning av äldre bilar alternativt utbyte av motorer eller delar i motorn så att avgaserna blir renare.

Naturvårdsverket bör därför utreda att utöver nuvarande koloxidmätningar m. m. i samband med den årliga kontrollbesiktningen även ange maximala utsläppsvärden för kväveoxid och kolväte samt eventuellt ytterligare miljöfarliga ämnen. För att påskynda förnyelsen av fordonsparken i landet bör även en höjning av nuvarande skrotningspremie vara ett verkamt medel för att nå snabba resultat i nämnda riktning. Statskontoret har redan år 1984 lämnat ett förslag om höjning av dessa premier.

Hemställan

Mot denna bakgrund hemställs

[att riksdagen hos regeringen begär utredning av möjligheterna för företag att arrangera kollektiva arbetsresor enligt motionens förslag,¹]

1. att riksdagen hos regeringen begär utredning om förslag att minska miljöfarliga avgaser från äldre bilar i enlighet med motionen,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om höjning av skrotningspremier och skrotningsavgifter enligt statskontorets förslag.

Stockholm den 26 januari 1988

Ingela Mårtensson (fp)

Kerstin Ekman (fp)

Erling Bager (fp)

Kerstin Keen (fp)

¹ 1987/88:T937